

ВПЛИВ ГЛОБАЛЬНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ ТЕНДЕНЦІЙ НА ГЕНДЕРНУ РІВНІСТЬ ТА РОЗШИРЕННЯ МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК У ВИРІШЕННІ ВАЖЛИВИХ ПОЛІТИЧНИХ, ЕКОНОМІЧНИХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПИТАНЬ

Ольга Харжевська

Досягнення гендерної рівності, розширення можливостей жінок та посилення співпраці у розвитку суспільства, їх вплив та активна діяльність у міжнародних співтовариствах ще не має потенційного впливу серед світових громад. Жінки все ще недостатньо представлені на всіх форумах, що приймають рішення. Вони становлять менше 5 відсотків від країни, що підписали мирні угоди; також є недостатня їх кількість у подоланні кризових ситуацій при вирішенні важливих державних питань та у більшості програм допомоги, особливо тих, що спрямовані на просування їх впливу на політичні та економічні можливості. Це втрата позитивного досвіду не лише для жінок, але й для всіх тих, хто присвячує свою діяльність забезпеченню мирного та процвітаючого суспільства [1].

Є цілий ряд дій, які можна було б вжити для підвищення рівня статусу жінок та привернути увагу до їх потреб у постконфліктному розвитку подій. Такі дії повинні зосереджуватись, зокрема, на вирішенні правових перешкод для володіння жінками бізнесом, зайнятості, спадщини, банківської діяльності, сільськогосподарських комплексів. Також слід звернути увагу на необхідність їх залучення до: а) всіх миротворчих місій, до складу посередників, регулярних консультацій з жінками та їх участь у проектах перспективних програм розвитку державних інституцій; б) об'єднань з перегляду законодавства з широкою громадською діяльністю, інформативними установами, що розглядають питання про соціальний захист людей, про їх права; в) співпраці з жінками-лідерами для формування програм та подолання правових та культурних обмежень, оскільки жінки є критично важливими партнери для

прогресу; (г) визнання та вирішення конкретних проблем, з якими жінки стикаються в постконфліктних ситуаціях, такими як урегулювання та перепідготовка кадрів до ринку праці колишніх учасників бойових дій.

Більш широка, довготривала трансформація у міжнародному підході до вирішення постконфліктних питань вимагає широкої, послідовної, глобальної політичної волі. Жінок активно беруть участь у прийнятті рішень, а це завжди передбачає утвердження політичної волі на міжнародних аренах. Сучасні глобальні та національні тенденції, а також і виклики, з якими стикаються національні лідери допомагають керувати процесом, на цьому наполягають самі жінки-лідери та союзники-чоловіки, які готові просувати цей порядок денний [1, с.25-26].

Справжні зміни також вимагають визнання того, що жінки є не лише жертвами, але й також критично важливі союзниками, які можуть допомогти забезпечити стабільність та процвітання. Таким чином, політичний та економічний вплив жінок є засобом досягнення цілей розвитку. Реалізація повинна здійснюватися за допомогою конкретних програм та ініціатив; широка роз'яснювальна робота та громадська освіта; зобов'язання щодо фінансових та людських ресурсів; забезпечення виконання через судові системи та сектор безпеки. Обговорення ролі жінок у постконфліктному розвитку не є принциповим про жінок. Швидше, мова йде про те, як створити основу для розвитку та постконфліктну реконструкцію, яка повністю використовує всі ресурси в межах суспільства. Якщо цим активно займатися, то ймовірність успіху різко зростає[1, с.59].

Включення жінок у процес прийняття рішень у кризових та посткризових ситуаціях обґрунтовується трьома різними факторами. По-перше, більшість жінок у світі є жертвами постконфліктних ситуацій, тому вони мають об'єднуватися в громади для вирішення конфліктів. Вони часто страждають непропорційно від війни або стихійних лих. Таким чином, це їхнє основне право брати участь у постконфліктному розвитку, щоб їх історична вразливість та диспропорція в освіті, охороні здоров'я та фінансових справах могли бути

вирішені на етапі реконструкції. По-друге, це юридичне зобов'язання, оскільки існує безліч міжнародних, регіональних та національних резолюцій, декларацій, політичних заяв та плани дій, що передбачають включення жінок у процес прийняття рішень та посилення уваги до них їхніх пріоритетів та потреб. Часто вони є єдиними зацікавленими сторонами, що здатні структурувати процеси, які можуть вимагати свідчень про сексуальне насильство під час конфлікту. Серед них – резолюції Ради Безпеки ООН 1325, 1820, 1888 та 1889, які зобов'язують держав-членів до підвищення уваги до потреб жінок, особливо жертв сексуального насильства, на всіх етапах мирного процесу. Врешті, спостерігається зростання безліч доказів, які підтверджують, що маргіналізація жінок підриває зусилля вирішити та відновити суспільство, яке зазнало конфліктів, оскільки це позбавляє розвитку досвіду та перспективи обговорення, запровадження проєктів програм. Представництво жінок у парламенті зростає, часто результатом цього є зміна пріоритетів розвитку та інвестицій на користь здоров'я сім'ї та добробуту людини [2,с.62]

Загалом було встановлено, що жінки-законодавиці надають більше значення питанням прав жінок та добробуту дітей, а також запровадження суміжних питань про законодавство, як у випадках Індії та Руанди. Як правило, коли жінки залучені в управлінській сфері, то це сприяє прийняттю важливих у вирішень багатьох основних проблем, що стримують поліпшення статусу жінок та прогресу у соціальному та економічному розвитку.

Що стосується економічного стану, то жінки становлять 60 відсотків бідного населення в світі, з яких близько 70 відсотків часто стикаються з грізними правовими, інституційними та культурними бар'єрами для розширення можливостей в економіці. Водночас жінки є найбільшим невикористаним ресурсом в економічній сфері країн, що розвиваються. Вони представляють над 40 відсотків світової робочої сили. В Африці жінки відповідають за 70 відсотків виробництва харчової продукції, половини сільськогосподарської праці та 80-90 відсотків в сфері транспортних послуг. Покращення економічного добробут відбувається за рахунок жінок, в це має

вплив на соціальні інвестиції, оскільки жінки, як правило, інвестують у добробут сім'ї більший відсоток доходів, ніж чоловіки [3].

Отже, в інтересах міжнародного співтовариства є важливим пріоритетом скористатися жіночим авторитетом. Жінки також можуть бути важливими партнерами у примиренні громади та відновлення процесів, оскільки вони часто можуть використовувати свою роль у місцевих громадах під час конфлікту та використовувати свій авторитет як матері у допомозі учасникам бойових дій та жертвам конфлікту, щоб ті успішно повернулися та інтегрувалися в мирне суспільство.

Література

1. Камінська Н. В., Чернявський С. С., Перунова О. С. Засади розуміння гендеру та гендерної рівності [Текст] : лекція. Київ : Нац. акад. внутр. справ, 2020. 20 с.

2. Achieving gender equality, women's empowerment and strengthening development cooperation: dialogues at the Economic and Social Council UN. Department of Economic and Social Affairs, 2010. 138 p.

3. Стан та просування рівних можливостей для жінок та чоловіків у культурних та креативних індустріях: в Азербайджані, Вірменії, Грузії та Україні: British council, 2018.
https://www.britishcouncil.org.ua/sites/default/files/gender-equality-and-empowerment-ukr_0.pdf (дата звернення 16.03.20221)